

Cada dimecres, «jueves»

Ha passat per les mans de tants propietaris i ha albergat tantes figures que «El Jueves» és tot llevat d'una broma. Ara —ens diuen els redactors actuals—, els importants ho neguen sempre. Ho deuen considerar poc digne.

Àngels Pera

Tothom que ha treballat a la redacció d'*El Jueves* ha pujat com l'escuma, diu l'**Oscar**, convençudíssim. «Per aquesta revista —continua **José Luis Martín**—, llevat de ministres, hi ha passat tot déu.» «I el que és més gros —afegeix el **Tom**—, és que ara ningú vol dir que ha publicat a *El Jueves*. Ho deuen considerar poc digne».

Al seient de direcció, entre d'altres menys coneguts, s'hi han assegut **José Luis Ervit**, l'actual director general de publicacions del Grup Zeta, —en els temps que feia amb **Antonio Franco** (director d'*El País* a Catalunya) i l'**Alex Botines**, que en pau descansi, el llibre d'estil d'*El Periódico*—, **Quique Arias**, director d'*El Periódico*, i **Ginés Vivancos**, ex-director d'*El Periódico*, «seient llançadora» en diuen els d'*El Jueves*.

Potser exageren una mica quan diuen que per la seva redacció ha passat tot déu, però, llegint l'estaf que van publicar al número 500, al desembre de 1986, se'ls ha de donar bona part de raó: a més dels esmentats directors, amb aquesta redacció han col·laborat **Tito B. Diagonal/Jordi Estavella**, que ara comparteix fama televisiva amb **Josep Maria Bachs**, també ex-col·laborador de la casa, **Cassen, Mariscal, Andreu Martín, Oriol Maspons, Emilio Pérez de Rozas, Quino, Raf, Josep M. Pallardó, Romeu...**

En aquest estaf, però, s'han deixat un nom important: el de qui va ser, amb **Tom**, en **Romeu** i en **J. L. Martín**, un dels fundadors de la revista: **José Ilario**. Els d'*El Jueves* diuen que se'ls va passar. Que se'n van oblidar.

Corria l'any 1977. Eren els anys de l'obertura, de mamella i cul exhibits pertot arreu, quan tres humoristes dels *Matarros*, **Tom, Ro-**

DOMÈNEC LABBERI

DOMÈNEC LABBERI

meu i **J. L. Martín**, decideixen fer una revista d'humor. Uns mesos abans, l'any 76, abans que ells comencessin a parir la idea, **José Ilario** va fundar el grup Zeta i la revista *Interviú* associat amb **Antonio Asensio**, que, aleshores, tenia una empresa de fotolits. **José Ilario** li devia els calers d'uns fotolits i, quan va fundar Edicions Zeta, en lloc de pagar-li el que li devia en efectiu, li va regalar unes accions de la nova editorial. Als sis mesos, **Ilario** i **Asensio** partien peres. El primer deixa el Grupo Zeta i es posa en contacte amb **Tom, Romeu** i **J. L. Martín**, que ja començaven a tenir clar el que podria ser *El Jueves*. **Ilario** els proposava fer una revista d'humor.

«Aleshores —explica **Tom**— hi havia la tira de revistes d'humor, però, que funcionessin fort, dues, *El Papius* i el *Por Favor*. *El Papius* era, diguem-ne, la facció grollera de la història i,

Dalt, Tom i Kim. Baix, Òscar Gin i J. L. Martín. Baix del tot, Tom.

ser memorable. «D'una banda de la taula de direcció, ens assèiem en **Ro-meu**, el **J. L. Martín** i jo —explica **Tom**— I, a l'altra banda, s'havien d'asseure com a director **Asensio** i **Ilario**, però, està clar, ¿com? Doncs, l'un al costat de l'altre. Nosaltres tres ens els miràvem com aquell que mira un partit de tenis. Que si l'un deixa això, que si l'altre allò, i nosaltres tres dèiem que sí a tot. Va ser una escena meravellosa.»

A partir de l'entrada al Grup Zeta, *El Jueves* rep molta pela. S'amplia el numero de pàgines, la revista comença a sortir en color i les vendes augmenten: de 40.000 a 50.000 exemplars cada setmana. A més de molta pela, hi arriben col·laboradors nous, com figures, **Francisco Umbral** i **Forges**.

«Aquesta gent van entrar a *El Jueves* per arredonar el sou que **Asensio** els pagava. Quan el grup volia «figures» es posava en contacte amb ells i

«habían habido desperfectos». No et fot.»

Després de l'atemptat a *El Paps*, *El Jueves* comença a rebre amenaces de bomba. «En rebíem tantes —diuen— que un bon dia ens van enviar dos grisos per custodiar-nos: «tenemo órden de vigilá l'edifisio. Protecció policia.» I, al final, vam acabar treballant amb ells. Ja formaven part de l'ambient de la redacció. No molestaven en absolut i, a més, no es ficaven en res.»

Eren tan bons nois, els grisos, que fins i tot els d'*El Jueves*, perquè no s'estiguessin tot el dia drets a la porta, en feien entrar un, l'asseien i li donaven revistes perquè estigués entretingut. Mentrestant, l'altre feia guàrdia. Els torns, se'ls combinaven a discreció.

A banda les amenaces de bomba, «que no ens feien cap por» a *El Jueves*, fins no fa gaire, han tingut problemes amb la censura. «Això ja ens em-

1 2 3 4 5
9 10 11 12
15 16 17 18 19
22 23 24 26
29 30 31

DOMÈNEC UMBERT

Por Favor, la facció intel·lectual. Nosaltres no volíem ser ni tan grollers com els d'*El Paps* ni tan resavis com els del *Por Favor*.

I així, entre les idees d'uns, i el capital de l'altre, d'**Ilario**, al maig de 1977, ara farà deu anys, eixia el primer número d'*El Jueves*. *La revista que sale los miércoles*. Guiada pel prolífic **Ilario**, la revista va ser venuda en un període de quatre mesos innumbrables vegades. «Va ser una època, la que va anar del maig del 77 fins al setembre del mateix any, que ens venien cada setmana —diu **J. L. Martín**— una setmana érem de la Nadal, l'altre del **Lara**, l'altre de no sé qui i així fins que, al setembre, el senyor **Ilario** ens ven al Grup Zeta, a **Antonio Asensio**, amb el qual s'havia barrallat sis mesos abans.»

L'escena de l'entrada d'**Antonio Asensio** com a nou empresari a *El Jueves*, diuen els que la van viure, va

els feia la següent oferta: ¿Quant vols guanyar al mes? ¿Un ou? Doncs, molt bé. Has de fer un article per a *El Periódico*, un altre al *Penthouse*, unes línies a *Interviú*, i alguna idiotada a *El Jueves*. *El Jueves* era com el segell del contracte. Per això, per aquí ha passat quasi tothom» —explica **J. L. Martín**.

Un mes després, l'octubre de 1977, hi arriben **Gin**, **Òscar** i **Ivà**. *El Paps*, la revista on ells treballaven, va patir un atemptat i ells «van sortir disparats cap a *El Jueves*».

«76 centímetres tenia el diàmetre del forat que va fer la bomba. No ho sabré jo, que ho vaig mesurar, diu l'**Òscar**. El que va ser fortíssim —continua explicant— és que, després de quedar el pobre porter, el **Joan**, fet pols literalment, amb tota aquella redacció com **Belfast**, arribà el *condecito* de **Godó**, **don Javier**, que era el nostre editor, preguntant si

prenyava una mica més.» «Va passar una cosa molt curiosa —explica **J. L. Martín**. Abans de morir **Franco** aquest tipus de problemes es solucionaven per la via del contenciós administratiu: Et posaven tantes peles de multa, l'editor pagava, i llestos. En canvi, mort el dictador, quan vam sortir nosaltres, les denúncies que teníem acabaven a la Sala del penal de l'Audiència de Barcelona». Els únics que han tingut problemes amb censura han estat el **Tom** i el **J. L. Martín**. Sempre per motius religiosos. «Mai per res de pits o calces, o senyores despulades. Sempre, bé perquè ens ficàvem amb el papa de Roma o per les meves historietes del déu. I sempre, també, d'una manera totalment arbitrària: si el fiscal de premsa, que era un iaio que no s'aguantava els pets, es comprava la revista i veia alguna cosa estranya: denúncia. I també, sempre, a l'hora del judici, depe-

...I València no tindrà metro

Durant molts anys, els habitants de la ciutat de València i de la seua àrea metropolitana han somiat amb un metro. Malgrat tota una pila d'obres que tots identifiquen amb aquest projecte, la ciutat tindrà «trenet», però no metro.

J. R. Lluch

nia del jutge que ens toqués. El de la sala segona era un pixapiles que cada dia abans d'anar al jutjat oïa missa. Explica a aquell paio les històries del déu. Era paro segur. En canvi, el de la quarta era un borratxo i un maçó. Aquell, per assumptes de religió mai no et fotia un puro. Ara bé —diu J. L. en un parèntesi— tinc entès que, com que el seu fill era drogaaddicte, si hi anaves per algun *lio* de drogues, et queia el pèl.»

L'últim judici que varen tenir va ser l'any 1984 per una història del déu de J. L. Martín, publicada l'any 1980.

Per evitar més problemes dels que tenien en aquest sentit, a dos dels seus col·laboradors, a l'Oscar i al Josep Maria Bachs, quan tenia al seu càrrec la secció de sexe del professor Max de Max, se'ls va haver d'imposar censura a la mateixa redacció.

En el cas de l'Oscar, per assumpte de portades. Dues li n'han vetat, per «xarones i horteres», explica el mateix Oscar. I al Josep Maria Bachs, pel contingut de les cartes de la seva secció. «Quan entrava en Bachs dient: mireu això, que em sembla que m'ha sortit una mica fortet, ja tremolàvem. Feia follar fins la reina.»

I així, entre el Max de Max, el Martínez el Facha de Kint, —el personatge més antic de la revista—, el professor Cojonciano, els grisos, el déu, directors periodístics, com Erviti o Quique Arias, fins l'any 1982. L'any 1982, els d'Edicions Zeta volia fer neteja de les oficines del carrer de Rocafort de Barcelona i anar-se'n a Madrid. Manera: demostrant que revistes com *El Jueves* o *Lib* no els sortien a compte. «Ells podien dir que no els sortien rendibles, però no era l'única raó. Els responsables d'Edicions Zeta eren conscients que eren catalogats com a editors de productes poc prestigiosos. Per això, treuen el setmanari *Tiempo*, la revista de l'Alfa Romeo, *Viajar*, *Dinero*, etc., i es desprenen, entre d'altres, de productes més ínfims com *El Jueves*».

Antonio Asensio ven la capçalera de la revista a Oscar, a Gin, i a José Luis Martín. Tenien tres anys per pagar-la. No només han pagat el deute, sinó, que, a més, *El Jueves* els és rendible. A més de rendible, és una de les revistes més llegides arreu de l'estat. «Segons l'*Estudio General de Medios*, que és una cosa molt seriosa —diu J. L. Martín— tenim més de mig milió de lectors cada setmana. A un tiratge de 50.000 setmanals, vol dir que, cada *Jueves*, se'li llegeixen deu persones.» Poca broma. □

Les darreres estadístiques indiquen que la ciutat de València té uns 740.000 habitants, als quals cal afegir els 600.000 que viuen en allò que s'anomena Gran València o Àrea Metropolitana, és a dir, una conurbació formada per quasi 30 municipis —alguns dels quals tenen més de 50.000 habitants— i que estan separats de la capital del país, del centre d'aquest hinterland, per només una vorera, un

pas a nivell o uns pocs quilòmetres. València actua, doncs, de focus d'atracció sobre tota aquesta gran àrea d'influència, de manera que tots els dies arriben a la ciutat centenars de milers de persones procedents de les comarques de l'Horta, la Ribera, Camp de Túria, Camp de Morvedre o la Safor per treballar-hi, per anar a l'especialista, per comprar en els grans magatzems, dinar en un bon restaurant o assistir a la Universitat. Hi van en autobús, amb la RENFE o amb els *trenets*, la xarxa de ferrocarrils de via estreta (antiga FEVE) que el juny passat va ser transferida a la Generalitat, però sobretot utilitzen el cotxe particular, un dels motius pels quals València és coneguda a tot arreu com el semàfor d'Europa i que un gran embús col·lapsa el trànsit urbà pràcticament cada dia.

Aquestes dades són necessàries per comprendre la magnitud del problema del transport urbà i interurbà en tota l'àrea metropolitana de València i la necessitat de trobar-ne solucions adequades. El metro, la construcció d'una xarxa de transport massiu subterrani, ha estat durant molts anys una de les possibles eixides al problema, del qual la premsa local s'ha fet ressò cada vegada que el ministre d'Obres Públiques o de Transports corresponent ha visitat la ciutat i ha promès a les autoritats municipals una «ràpida i definitiva solució» al maremàgnum que pateixen els veïns de fa molts anys.

